

ÖZ

Yazar : Mustafa Said ARSLAN
Üniversite : Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı : Türkoloji
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : XXII + 183
Mezuniyet Tarihi : 05/06/ 2013
Tez Danışmanı : Doç Dr. İsmail DOĞAN

ALEKSANDR NİKOLAYEViÇ GARKAVETS'İN HAYATI, ESERLERİ VE TÜRKOLJİYE KATKILARI

Hazırlanmış olan yüksek lisans tezinde Türk lehçeleri, Türk tarihi ve Türk kültürüne büyük katkılar sağlamış olan Aleksandr Nikolayeviç Garkavets tanıtılmaya çalışılmıştır. Tezin girişinde yapılan çalışmalar hakkında bilgiler verilmiş, A. N. Garkavets'in çalışma alanlarından bahsedilmiştir.

Tezin birinci bölümünde A. N. Garkavets'in hayatı hakkında bilgiler verilmiştir. Ailesi, okuduğu okullar, iş hayatı, çalışma yaptığı alanlar ve aldığı ödüller konuları anlatılmaya çalışılmıştır.

Tezin ikinci bölümünde A. N. Garkavets'in eserleri incelenmiştir. Bölüm A. N. Garkavets'in kitapları, makaleleri, ansiklopedi ve kitaplarda hazırladığı bölümler, ders araçları ve ders programları, hazırladığı tezlerin tanıtımlarından oluşmaktadır. Bu bölümde A. N. Garkavets'in kitapları ayrıntılı olarak incelenmiş, yayın bilgileri, eserin içeriği hakkında bilgiler ve esere yapılan atıflar belirtilmiştir. Diğer alt bölümlerde A. N. Garkavets'in çalışmaları ile ilgili kısa bilgiler verilmiştir.

Tezin üçüncü bölümünde A. N. Garkavets'in yapmış olduğu çalışmalarla Türkolojiye sağladığı faydaları anlatılmaya çalışılmıştır. Bu bölümde de ifade edildiği üzere A. N. Garkavets hayatının büyük bir kısmını Türk kültür ve lehçelerini araştırmaya adanmış bir bilim adamıdır. A. N. Garkavets'in eserleri incelendiğinde görülmektedir ki Türkolojiye olan en büyük katkısı, unutulma tehlikesiyle karşı karşıya olan Türk lehçeleri üzerine yaptığı derlemeler ve Türklerle ilgili çalışma yapan insanların ilgisini bu lehçelere çekmeyi başaramış olmasıdır.

Tezin sonuç bölümünde yapılan çalışmadan elde edilen bulgular verilmiştir. Bu bölümde A. N. Garkavets'in kitapları başta olmak üzere, yaptığı çalışmaların ortaya koyduğu sonuçlardan bahsedilmiştir. Sonuç bölümünün ardından kaynakça verilerek çalışma tamamlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Aleksandr Nikolayeviç Garkavets, Kıpçak, Ermeni Harfli Kıpçak Türkçesi, Urum Türkçesi, Kırım – Tatar Türkçesi.

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган	: Мустафа Саид АРСЛАН
Университет	: Кыргыз Түрк Манас университети
Багыты	: Түркология
Иштин сыпаты	: Магистрдик диссертация
Беттердин саны	: XXII + 183
Бүтүрү датасы	: 05/06/ 2013
Илимий жетекчиси	: Доц. Др. Исмаил ДОГАН

Александр Николаевич Гаркавецтин өмүрү, чыгармачылыгы жана түркология илимине кошкон салымы

Бул даярдалган магистратуралык диссертацияда түрк диалекттери, түрк тарыхы жана түрк маданиятына чоң салымын кошкон Александр Николаевич Гаркавец тууралуу баяндалды. Диссертациянын киришүү бөлүмүндө аткарылган иштер тууралуу маалымат берилип, А. Н. Гаркавец аткарган иш тармактары тууралуу сөз кылынды.

Диссертациянын биринчи бөлүмүндө А. Н. Гаркавецтин өмүрү тууралуу маалымат берилген. Үй-бүлөөсү, окуган мектептери, иш чөйрөсү, иштеген тармактары жана алган сыйлыктары тууралуу да маалымат берилген.

Диссертациянын экинчи бөлүмүндө А. Н. Гаркавецтин чыгармалары иликтенди. Бөлүмдө А. Н. Гаркавецтин китептери, макалалары, энциклопедиясы жана китептерде даярдаган бөлүмдөр, сабакта колдонулуучу каражаттар жана сабак программасы, диссертациялары тааныштырылат. Бул бөлүмдө А. Н. Гаркавецтин китептери деталдуу түрдө иликтенди, басмалары, чыгарманын мазмуну тууралуу маалыматтар жана чыгармага киргизилген шилтемелер да белгиленген. Кийинки кыска бөлүмдөрдө, А. Н. Гаркавецтин эмгектери жөнүндө маалымат берилген.

Диссертациянын үчүнчү бөлүмүндө А. Н. Гаркавецтин аткарган иштери аркылуу түркология илимине кошкон салымдары тууралуу баяндалган. Бул бөлүмдө да айтылагандай эле, А. Н. Гаркавец өмүрүнүн көпчүлүк бөлүгүн түрк маданияты жана диалектисин изилдөөгө арнаган окумуштуу болгон. А. Н. Гаркавецтин чыгармаларына изилдөө жүргүзгөндө, түркологияга кошкон эң чоң салымы катары -унутулуп бара жаткан түрк диалекттери үстүндө түзгөн жыйнактары жана түрктөргө байланыштуу изилдөө жүргүзгөн адамдардын көңүлүн бура алышы саналат.

Диссертациянын жыйынтык бөлүмүндө, жасалган иштердин жыйынтыгы берилген. Бул бөлүмдө А. Н. Гаркавецтин китептери менен катар аткарган иштеринин жыйынтыктары тууралуу да маалымат берилген. Жыйынтык бөлүмөн соң, булактар көрсөтүлүп, эмгек аякталган.

Ачык сөздөр: Александр Николаевич Гаркавец, кыпчак, армян тамгалуу кыпчак түрк тили, урум түрк тили, крым түрк тили.

АБСТРАКТ

Выполнил: : Мустафа Саид АРСЛАН
Университет: : Кыргызско-Турецкий Университет Манас
Направление: : Тюркология
Описание работы: : Магистерская диссертация
Количество страниц: : XXII + 183
Дата окончания: : 05/06/ 2013
Научный руководитель: : Доц.Др. Исмаил ДОГАН

Жизнь, научные труды и вклад в тюркологию Александра Николаевича Гаркавца

В данной магистерской диссертации мы попытались осветить деятельность Александра Николаевича Гаркавца, который внёс большой вклад в развитие таких сфер, как: тюркские диалекты, история тюркских народов и тюркская культура. В вводной части даётся информация о проделанной работе и о сферах деятельности А.Н. Гаркавца.

В первом разделе освещается жизнь Александра Николаевича Гаркавца: его семья, школьные годы, научная деятельность, премии и награды.

Во втором разделе приводится анализ научных трудов А.Н. Гаркавца: книги, статьи, написанные им некоторые главы к энциклопедиям и книгам, методические пособия и диссертации. Помимо этого, подробно рассматриваются книги Александра Николаевича: представляется информация о публикациях и содержании трудов, приводятся ссылки автора. В подразделах даётся краткая информация о содержании научных трудов Гаркавца.

В третьем разделе рассматривается вклад А. Н. Гаркавца в тюркологию. В данной части говорится о том, что Александр Николаевич Гаркавец большую часть своей жизни посвятил изучению культуры и диалектов тюркских народов. В ходе исследования трудов учёного нами было замечено, что самым большим вкладом Гаркавца в тюркологию является систематизирование находящихся под опасностью исчезновения тюркских диалектов и привлечение внимания учёных-тюркологов к данной проблеме.

В заключающей части нашей работы представлены результаты проделанных исследований. Рассматриваются выводы самого Александра Николаевича относительно своих научных трудов. В завершении данной магистерской диссертации приводится библиография.

Ключевые слова: Александр Николаевич Гаркавец, кыпчаки, кыпчакский язык, армяно-кыпчакский язык, урумский язык, крымскотатарский язык.

ABSTRACT

Author : Mustafa Said ARSLAN
University : Kyrgyz-Turkish Manas University
Direction: : Turkology
Character of Work: : Master's Thesis
Number of Pages: : XXII + 183
Date of Graduation: : 05/06/ 2013
Scientific Adviser: : Assoc. Prof. Ismail DOGAN

LIFE AND WORKS OF ALEKSANDR NIKOLAEVICH GARKAVETSKI AND HIS CONTRIBUTIONS TO TURKOLOGY

In this master thesis Aleksandr Nikolayevich Garkavets who has provided major contributions to Turkish history, Turkish culture and Turkish dialects is described. In the introductory part of the thesis, some information about thesis is given and A. N. Garkavets'in fields of study are discussed.

In the first part of the thesis provides information about the life of A. N. Garkavets. His parents, schools, read, work, study areas and awards were told.

In the second part of the thesis works of Garkavets examined. This part consists of Garkavets's books, articles, encyclopedias, course tools, course schedules and presentations of his thesis. In this part books of A. N. Garkavets studied in detail, were informed about the content of the work and publishing information and stated references to works. In other sub-sections information concerning the work of A. N. Garkavets was given.

In the third part of the thesis works of A. N. Garkavets and benefits to Turkology are explained. As explained in this part a large part of A. N Garkavets is dedicated to the study of Turkish culture and dialects. It can be seen by his works that his greatest contribution to Turkology is the collections of the Turkish dialects in danger of being forgotten and the success in attracting the attention of people who are working on the Turks to these dialects.

The findings of the study are given in the epilogue. In this part the results of his studies, especially his books has been mentioned. After the epilogue the study is completed by giving bibliography.

Key words: Aleksandr Nikolayevich Garkavets, Kipchak, Armenian letter Kipchak, Urum Turkish, Crimea Turkish